

JUUBELID

PAUL LIMBERG – 80

Teenekas teadlane, viimastel aastatel taasiseseisvunud Eesti vabariigi teaduse ja põllumajanduse arendamisele jäägitult pühendunud EPMÜ audoktor, professor Paul Limberg on sündinud 7. jaanuaril 1917 Peterburis. Tema lapsepõlv möödus aga

Eestimaal asunud isa mõisates Kaarmal ja Säasel, kus ta sai ka alghariduse. Keskhariiduse omandas Paul Limberg Tartus A. Walteri saksa eragümnaasiumis, mille lõpetamise järel 1934. aastal astus Tartu Ülikooli põllumajandusteaduskonda. Üliõpilasaastatel oli juubilar tegev üliõpilasseltsis *Estonia*. 1938. a. katkesid õpingud seoses kaitseväkke minekuga. Sellele järgnenud baltisakslaste ümberasustamise tõttu õppimine Tartu Ülikoolis katkes. Õpingute jätkamine sai võimalikuks Breslau Ülikoolis, mille Paul Limberg agronoomina lõpetas 1941. aastal. Järgnesid pikad sõja-aastad rindel, kust tal õnnestus elusalt tagasi tulla. Pärast sõda sattus Paul Limberg Baierisse, kus ta leidis erialast tööd ajutises Puchofi katsejaamas. 1948. aastal sai aga Paul Limbergist Rauischholzhauseni Katsejaama katsepõldude juhataja, siitpeale algas ka tema intensiivne iseseisev teadustöö. Juba 1951. a. promoveerus Paul Limberg agronoomiadoktoriks ja sai seejärel Gießeni Instituudi ülemassistentiks ning ka katsejaama juhatajaks. Edukale teadustööle järgnes 1962. a. habilitatsioon ja 1963. a. Justus Liebigi auhind tööde eest agrokeemia ja taimefüsioloogia valdkonnas. Seejärel valiti Paul Limberg Gießeni Justus Liebigi Ülikooli korraliseks dotsendiks taimekasvatuse ja sordiaretuse alal. 1964. a. töötas juubilar lühikest aega Braunschweigi Instituudis, alates 1965. a. kuni pensionile minekuni (1982. a.) aga Berliini Tehnikaülikooli Taimekasvatuse Instituudis korralise professorina.

Teadustöö ja üliõpilaste õpetamise kõrval on professor Paul Limberg edukalt arendanud ka välissidemeid, olles aastatel 1968...1971 korduvalt tegev USA-s ja Kanadas ning alates 1972. aastast juhtinud tulemuslikult Saksamaa ja Türgi vahelisi koostöölepinguid.

Siirdunud pensionile, ei vaibunud prof. Paul Limbergi aktiivsus, ta jätkas ja arendas edasi sidemeid Türgiga, aitamaks lahendada sealse põllumajanduse ees seisvaid probleeme. Tulemusrikka töö ja teenete eest Türgi põllumajanduse arendamisel on prof. dr. Paul Limberg valitud Saksa-Türgi Agraar- ja Loodusteadlaste Seltsi presidendiks. Teenete eest USA põllumajanduse arendamisel valiti prof. dr. Paul Limberg 1982. a. New Yorgi Teaduste Akadeemia välisliikmeks.

Suured teened on juubilaril ka Rahvusvahelise Mullateadlaste seltsi (ISSS) mullaviljakuse uurimisgrupi (tegutseb alates 1956. a.) töödes ja tegemistes. Selle uurimisgrupi viimase (nn. IOSDV) programmi töösse on P. Limberg kaasa tõmmanud ka Eesti Põllumajandusülikooli. Meeldiva koostöö tulemusena on prof. dr. Paul Limbergi koordineerimisel ja juhtimisel Eesti Põllumajandusülikoolis välja kujunenud aktiivne väetamise ja mullaviljakuse küsimusi uuriv IOSDV-töögrupp. Paul Limbergi initsiatiivil on sõlmitud ka mitmed meeldivad koostöölepingud Eesti Põllumajandusülikooli ja Berliini Humboldti Ülikooli vahel nii agronoomia- kui ka majandusteaduste valdkonnas, samuti õppejõudude, teadlaste ja üliõpilaste vahetuse ja praktikate osas. Kuigi mitmed professor Paul Limbergi jõupingutused meie põllumajanduse arendamises pole meiepoolse ükskõiksuse tõttu küll kahjuks vilja kandnud, kuid rõõmu tuleb tunda meeldivast koostööst teaduse valdkonnas ja ka üliõpilaste regulaarsest praktikal viibimisest Saksamaal.

Meeldiv on tõdeda, et Eesti taasiseseisvumine andis juubilarile ja tema abikaasale Mariale tagasi kodumaa, mille arengu nimel nad jõudu säästmata aktiivselt tegutsevad. Nende korter Berliinis on paljudele Eestimaalt tulnutele külalislahkeks ja hubaseks koduks.

Täname juubilaril meeldiva koostöö ja osutatud materiaalse abi eest ning soovime tugevat tervist ja jätkuvalt viljakaid tööaastaid ka edaspidiseks.

P. Kuldkepp

MEINHARD PILLE – 75

Küünlakuu seitsmendal päeval 1922. aastal sündis Tartumaal Kiidjärve vallas August Pille peres poeglaps, kellele pandi nimeks Meinhard.

Talupere elu kasvatas visadust ja tahtmist tööd teha, edasi püüda. Koolitee algas Kiidjärve Algkoolist, järgnes Tartu Tööstuskool, kus 1941. aastaks koos lõputunnistusega sai ka 6. järgu lukksepa paberid kätte. Samal sügisel jätkus koolitee Tartu

Industriaaltehnikumis, mis küll Tallinnas lõpetada tuli. 1946. aastal oli M. Pille jällegi Tartus, et Ülikoolis metsatööstuse inseneriks õppida. Viie aasta pärast oli M. Pillel TRÜ-st käes ka viimane koolidiplom. Muid diplome on hilisem elu toonud hulgi. Edasi tööle EPA põllumajanduse mehhaniseerimise teaduskonda, kus alguses assistendina ja 1953. aastast vanemõpetajana tuli teha kateedri organiseerimisel kõike, ka õppetöökojas vedada ja paigaldada tööpinke.

Juubilaril on kõik kulgenud tõusvas joones. Uurimistöö sai 1963. aastaks nii kaugele, et võis minna Moskvasse aastasse aspirantuuri ning 1965. aastal kaitsta Kaunases töö tehnikakandidaadi kraadi saamiseks. Alates 1970. aastast on Meinhard Pille dotsent masinate remondi ja töökindluse alal. Need on aga kateedri erialaained, milles juubilar igati tuntud ja tunnustatud eriteadlasena ja pedagoogina silma paistab ka praegu. Pärast 1993. aastal pensionile jäämist, õpetab ta neid aineid õppeülesande korras viimastele kaugõppeüliõpilastele.

Töö tegemine pani juubilari varakult nuputama ja uurima, kuidas üht-teist paremini teha. Juba karjas käies sai viksikarbist vesiratas ojale pöörlema.

1957. aastast alustatud tampoongalvaniseerimise meetodi uurimisel on juubilar saavutanud tänaseks igati arvestatavaid tulemusi. Selle kinnituseks on autoritunnistused, mahukas kandidaadidissertatsioon, poolsada artiklit, kümned ettekanded konverentsidel, ratsionaliseerimisetpanekud ning diplomid näitustelt. Uurimistööid on tehtud ja tulemusi edukalt rakendatud ka paljude lepingutööde korras mitmes ettevõttes.

Põhitööarmastust on Meinhard Pille jaganud armastusega muusika vastu, mis ei piirdu ainult kuulamisega. Ükski kuulus ansambel ka kõige moodsama *Sony* tehnika vahendusel ei anna seda, mida annab juubilarile ise tegemine – alates pillist endast kuni lustaka lõõtsalooni välja. Esimene lõõtspill saigi noorukina ise tehtud, ainult “raud” seadis kuulus lõõtsameister A. Teppo. Sellel lõõtsal mängitud lugudega on Meinhard Pille

teeninud aplause ja diplomeid nii EPA-s, vabariigis kui ka kauges Grodnos ning rahvusvahelisel fennougristika kongressil.

Kuid kõlavamalt kui Teppo raud lõõtsas on juubilaris endas jäänud kõlama meistri sügav mõte oskuste omandamise kohta *Eks töö and' juhatus*.

Kui aga linna töödest ja tegemistest puhata on vaja, läheb Meinhard Pille Kiidjärvele – endisse isakoju. Seal kosutab ja võtab igapäevapinge loodus ning maatöö, olgu käega tehes või *Fordsoni* rooli keerates.

Töölustist ja nooruslikkusest juubilaril puudu ei tule, soovime siis Meinhard Pillele kõigi tööde ja tegemiste edukat ühendamist ning jätkuvat tervist.

U. Essenson

LUDVIG RAUDSEPP – 75

Eesti Põllumajandusülikooli kauaaegne õppejõud põllumajanduskandidaat dotsent Ludvig Raudsepp sündis 21. märtsil 1922 Võrumaal Kasaritsa vallas vanematele kuulunud Lõvaski talus, mis asus looduskauis kohas samanimelise järve

lähedal. Tema koolitee viis läbi Kolepi algkooli ja Võru Keskkooli (lõpetas 1942). Hoolimata vahepeal alanud sõjast õnnestus tal 1942. a. sügisel astuda Tartu Ülikooli põllumajandusteaduskonda ja õppida seal kuni ülikooli sulgemiseni 1944. a. augustis. Õpinguid sai L. Raudsepp jätkata 1945. a. veebruaris, Tartu Riikliku Ülikooli põllumajandusteaduskonna lõpetas ta 1948. a. oktoobris õpetatud agronoomi kutsega.

Peatselt pühendas L. Raudsepp end pedagoogitööle. Alates 1949. a. maist kuni ületulekuni EPA-sse 1. septembril 1955 oli ta Tartu Õpetajate Instituudi loodusteaduse-maateaduse kateedri juhataja. EPA-s töötas L. Raudsepp koosseisulise õppejõuna (põhiaine botaanika) pidevalt 36 aastat, olles taimekasvatuse ja sordiaretuse kateedri vanemõpetaja (1955...1961), botaanika ja fütopatoloogia kateedri vanemõpetaja (1962...1966), dotsendi kt. (1966...1969) ja dotsent (1969...1976), rohumaa viljeluse ja botaanika kateedri dotsent (1976...1982 ja 1987...1991)

ning kateedri juhataja (1982...1987). L. Raudsepp on osalenud õppetöös ka pensionärina (botaanika õppepraktika ja laboritöö valikaine *Suhtlemine ja käitumiskultuur*).

L. Raudsepa tegevus EPA-s paistis silma oma mitmekülgusega. Arvukatele mitme eriala üliõpilaspõlvkondadele on ta meelde jäänud eelkõige kui alati reipa sammu ja korrektse esinemisega isikupärane õppejõud, kes ei piirdunud õpetamisel ainult teadmiste edasiandmisega, vaid elas kaasa ka üliõpilaste igapäevastele rõõmudele ja muredele. Muidugi tuli õppejõuametis suureks kasuks loomupärane kõneosavus ja paras annus artistlikkust. Kauaks jäävad L. Raudsepa õpilastele meelde tema juhendatud botaanika õppekursioonid Eestimaa eri osadesse, kus taimeliikide tundmaõppimine ja herbariseerimine kombineerus vaheldusrikkalt kultuurilooliste paikade ja mälestiste külastamisega. Muide, L. Raudsepa kultuurihuvi lätteid ulatuvad üliõpilaspõlve algusesse, millal (1942) ta kirjutas Akadeemilisele Emakeele Seltsile etnograafilise võistlustöö *Muistne põllumajandus*.

1965. aastal kaitses L. Raudsepp kandidaadidissertatsiooni teemal *Maapirni sortidest ja agrotehnikast Eesti NSV-s*. Hiljem pühendus ta peamiselt kultuurrohumaaade rohukamarate kujunemise seaduspärasuste uurimisele. Botaanika alal on L. Raudsepp välja andnud arvukalt õppevahendeid (sh. 1981. a. raamatu *Eesti õistaimi*).

Väsimatult osales L. Raudsepp koos lambakasvatuse õppejõust abikaasa Vilmaga EPA seltskondlikus elus (eriti üliõpilastaidluste korraldamisel) ja muus ühiskondlikus tegevuses. Eriti on meelde jäänud L. Raudsepa oskus säästa kolleegide ja enese aega tolle aja rutiinsete ja päevapoliitiliste ürituste läbiviimisel ning diplomaatiline vilumus vältida teravaid konflikte.

Eluteel on jõudu ja optimismi andnud laulmine akadeemilises meeskooris *Gaudeamus*. Üles on kasvatatud poeg ja kaks tüdruki ning korras hoitud kodutalu Võrumaal, mis suviti on olnud töö- ja mängumaaks ligemale kümnele lapsele ning suguvõsa kokkutulekute paigaks. L. Raudsepa erihuvina viimastel aastatel tuleb märkida tema eestvedamisel koostatud ja trükitud avaldatud mahukat suguvõsa genealoogiat.

Töökaaslased Eesti Põllumajandusülikooli agronoomiateaduskonnast soovivad juubilarile õnne, tervist sünnitalu majandamisel ja palju päikest edaspidiseks.

B: Agraarteadus, 1992, nr. 1–2.

R. Viiralt

KARL PETERSON – 70

Virumaal, Kohtla valla Saka külas sündis kooliõpetaja August Petersoni peres 14. jaanuaril 1927 lisaks tütrele ja pojale veel üks poisslaps, kellele pandi nimeks Karl.

Isa rentis 3 km kaugusel Ontika külas 25-ha talu. Selles talus mööduski Karli karjapoisipõlv, siin tegi ta koolipoisina ja ka üliõpilasena (puhkuste ajal) kõiki talutöid.

Pärast Rakvere Keskkooli lõpetamist 1945. aastal järgnes õppimine TRÜ loomaarstiteaduskonnas, mis jõudis lõpule 1950. aastal. Järgnes tegevus õppejõuna TRÜ loomaarsti- ja EPA veterinaariateaduskonnas, algul assistendina (1950...1957), seejärel vanemõpetajana (1957...1959), dotsendi kt.-na (1959...1961), dotsendina (1961...1970), professori kohusetäitjana (1970...1973) ja professorina (1973...1995). 1981...1986 oli juubilar EPA sise- ja nakkushaiguste kateedri juhataja ja 1. sept. 1993 kuni

1. sept. 1995 nakkushaiguste õppetooli juhataja. 1. septembrist 1995. a. on Karl Peterson emeriitprofessor.

Prof. Karl Peterson on õpetanud mikrobioloogiat ja viroloogiat veterinaariateaduskonna üliõpilastele ja mikrobioloogiat lihatehnoloogia osakonna üliõpilastele.

Tema kandidaaditöö valmis algul prof. F. Laja ja hiljem prof. J. Kaarde juhendamisel. Kandidaadiväitekirja teemal *Suu- ja sõrataudi komplikatsioonidest ja selle taudi mõjust lehmade piimatoodangule Eesti NSV-s* kaitses 1957. a. märtsis EPA nõukogus. 1968. aastal kaitses Karl Peterson doktoridissertatsiooni Leningradi Veterinaaria Instituudis teemal *Tibude resistentsuse tõstmise salmonelloosi (pulloroosi-tüüfuse) vastu ontogeneesi varajastel etappidel*, mille järel (1970) omistati talle veterinaariadoktori kraad ja 1973. aastal professori kutse.

Prof. K. Petersoni teadustöö on olnud seotud suu- ja sõrataudi, veiste tuberkuloosi, veiste trihhofüütia ja kanade salmonelloosi uurimisega. Koostöös prof. J. Kaardega töötas ta välja veiste trihhofüütia ravimiskeemi, kasutades põlevkivi-fenoole. Enam kui paarikümne viimase aasta jooksul on ta uurinud piima kvaliteeti, mastiitide etioloogiat ning nende diagnoosimise ja ravi küsimusi. Alates 1977. aastast on juubilar 15 aastat järjest korraldanud koos kirurgia- ja sünnitusabi kateedri õppejõududega igal aastal vabariikliku nõupidamise üldmääratud küsimustes. Veel praegu täiustab juubilar mastiidivastase vaktsiini valmistamise meetodikat ja täpsustab selle kasutamist. Ta soovib isoleerida stafülokokki farmisisesse tüve ja sellest valmistada vaktsiini. See võimaldab 2...5 korda vähendada mastiitide esinemissagedust.

Prof. K. Petersoni üldbioloogilise prioteetse töö vastu on huvi tundnud paljude riikide veterinaarid, meedikud, bioloogid ja geneetikud.

Prof. K. Peterson on juhendanud mitmeid aspirante (S. Kangur, M. Aidnik, E. Pärnaste, M. Binsol, M. Piirsalu, V. Parts, M. Klaassen, O. Kalda), kes kõik on ka teaduskraadi omandanud.

Juubilaril ühiskondlik töö on olnud mitmekülgne ja viljakas. Ta on olnud pikka aega mitmete nõukogude (EPA väitekirjade kaitsmise nõukogu, ELVI nõukogu, ELVI väitekirjade kaitsmise nõukogu, veterinaariateaduskonna nõukogu liige), Mikrobioloogia Seltsi aseesimees.

Saavutuste eest teaduslikus, pedagoogilises ja ühiskondlikus töös on K. Petersonile korduvalt avaldatud kiitust rektori käskkirjaga, talle on antud mitmeid valitsuse ja ministriumide aukirju, diplomeid ja NSVL Rahvamajanduse Saavutuste Näituse hõbe- ja pronksmedal. 1976. aastast on prof. Karl Peterson ENSV teeneline teadlane.

Juubilar on abielus (25. augustist 1951. aastast). Abikaasa Liia (Sein) on arst. Juubilaril vanem poeg Urmas (s. 1956) on geograafiadoktor (1993), ta töötab Tõraveres vanemteadurina ja õpetab ka EPMÜ metsanduse eriala ja TÜ geograafia üliõpilasi. Ta on viiendat põlvkonda pedagoog. Noorem poeg Tarmo (s. 1957) õppis agronoomiks, töötab Eidapere põllumajandusühistus vanema agronoomina, on aga ka talupidaja ja kohaliku jõusöödatehase osanik.

1957. aastal sai valmis Petersonide maja Viikerkaare tänavas, mis on praegu laitmatus korras.

Juubilar on tasakaalukas, korrektne, sõbralik, väga abivalmis ja tähelepanelik inimene, kellele meeldib seltskonnas viibida. Olles pikka aega laulnud Tartu Ülikooli akadeemilises meeskooris ja *Gaudeamuses* (1976. aastani), on ta praegugi heas vormis. Esimese tenorina võib laulda ja laulabki soolosis operettidest ja ooperitest, vahel aga õpetab noorematele tudengilaule.

Soovime juubilarile ikka tugevat tervist ja palju õnne.

H. Pärn

ANTS UIBO – 70

“Täna saab ometi puhkama”, ütleb Ants Uiibo. Võtab seljakoti, püssi ja oma kalli neljajalgse Tõndu ning läheb jahirajale, marjasohu, kalavetele. Kaks-kolmkümmend kilomeetrit päevas maha käia on talle ikka veel naljaasi. Kadestamist väärt, kas pole?

Tänane juubilar on ikka loodust ja tööd armastanud. Elu keerdkäigud pole temast suutnud eemaldada ka lustlikku meelt ja optimismi. Saatus

on teda karastanud nii Saksa sõjaväes, Venemaal vangilaagris kui võrdluse mõttes (juubilaril sõnad) ka Vene sõjaväes.

Ants Uiibo töömehete on viinud läbi mitmete majandite. EPA zootehnikateaduskonna lõpetamise järel 1954. aastal töötas ta zootehnikuna Ilmatsalu sovhoosis, Emajõe kolhoosis, Otepää sovhoosis, Tartu Näidissovhoosis. 1974. a. leidis Ants Uiibo lõpuks oma tõelise kutsumuse teadlasena ja 1975. aastast ka õppejõuna tolleaegses EPA eriloomakasvatuse kateedris, kuhu ta on jäänud kindlalt püsima tänapäevani. Asutuse ja ameti nimetused on muutunud, töö sisu mitte. Praegu töötab ta EPMÜ LKI väikelooma- ja linnukasvatuse osakonna vanemteadurina. 1986. aastast omab Ants Uiibo dotsendi kutse, mis oli otseseks järjeks kandidaaditöö kaitsmisele 1974. a. teemal *Sööda konsistentsi mõju peekonisigade nuumatulemustele ja liha kvaliteedile*. Üliõpilastele on Ants Uiibo lugenud eriloomakasvatust, seakasvatust, üldloomakasvatust. Omal muhedal moel on ta ikka saavutanud üliõpilastega hea kontakti ja loomakasvatuse põhitõed on alati kergesti kuulajate mällu talletunud. Teadustöös on Ants Uiibo tegelnud põhiliselt vasikate ja sigade söötmissüsteemidega. Tema huviorbiiti on kuulunud õietolmu, atsidofiilbaktermassi, aastaid tagasi lausa imerohuna tuntud AU, järvemuda ja veel mitmete sööda-komponentide uurimine. Tema teadlaseausust ja iseloomukindlust iseloomustab kõige paremini fakt, et hoolimata tolleaegsest üldlevinud vastupidisest arvamusest, julges ta nentida AU positiivse mõju puudumist. Oma erialal – seakasvatuses – on ta uurinud emiste poegimiste sünkroniseerimist. Kokku on Ants Uibo teadustöid kogunenud üle 50.

Nii on märkamatult möödunud 70 aastat. Juubelit tähistas A. Uiibo 4. veebruaril.

Isiklikus elus on Ants Uiibo jõudnud suureks kasvatada kolm last. Neist Sirje töötab arstina Põlvas, Jaan tegeleb äriga Otepääl, Aleksandr õpib Tallinna Tehnikaülikooli II kursusel informaatikat. Neli lapselast peavad vanaisast väga lugu, sest hea on omada Taati, kes kõike teab ja kõike oskab.

Töökollektiivis on Ants Uiibo alati olnud armastatud oma tööarmastuse, vastutulelikkuse, huumorimeele ja vemmälvärsside koostamise oskuse tõttu.

Jätkugu tal neid omadusi veel paljudeks aastateks!

V. Tikk

ARMIN RUSE – 70

Järvamaal, Albu vallas sündis 13. veebruaril 1927. a. talupidajate peres teise pojana Armin Ruse. Peres oli kokku kolm poisslast, vanem vend suri noorelt, noorem vend elab ja töötab isatalus.

Alghariduse sai Armin Seidla algkoolis, mille lõpetas 1940. a. Järgnes õppimine Tapa Gümnaasiumis, alamastme lõpetas 1942. a. Ühe aasta töötas kodutalus ja siis asus õppima Järeda Põllumajandustehnikumi, mille ta lõpetas 1946. a.

Pärast eelnimetatud tehnikumi lõpetamist suunati tööle Paide Agrojaoskonna agronoomiks, kus töötas 1947. a. maini. Järgnes ümberpaigutus Järva-Jaani agrojaoskonna agronoomiks. Sellel kohal töötas ta kuni 1950. a. oktoobrini.

Järgnes perekonna loomine ja õppima asumine Tartu Riikliku Ülikooli põllumajandusteaduskonda mittestatsionaarse üliõpilasena. Töökohaks sai alates 1. nov. 1950 ENSV TA Loomakasvatuse ja Veterinaaria Teadusliku Uurimise Instituut, kus töö ja õpingud kestsid üle 40 aasta. Siin on ta täitnud laborandi, zootehniku, teadustöötaja, sektorijuhataja, grupijuhataja, vanemteaduri ja veel mitmeid ameteid ja ülesandeid. Nende hulka mahub ka töö leiutiste ja patenteerimise sektoris. Väljaspoole kirjasolevate ametite loetelu mahub veel abivalmidus ja nupukus peenmehaanikast ja elektritöödest kuni autoremondini. Tema abiga rakendati tööle instituudi raadiosõlm, abistas telefoniside ja dispetserisüsteemi kujundamist. Eesti Põllumajanduse Akadeemia lõpetas mittestatsionaarselt 1956. a. õpetatud agronoomi kvalifikatsiooniga.

Kandidaadidissertatsiooni kaitses Armin Ruse 1963. a. teemal: *Töökulu vähendamine nuumsigade pidamisel Eesti NSV-s*, majandusteaduste kandidaadi diplom on väljastatud 28. detsembril 1963. a. Teaduslike tööde loetelus on üle 50 töö, peamiselt tööjõu, tööviljakuse, seapidamise ja seakasvatuse ökonoomikast.

Sünnikoduga pole sidemed katkenud, svviti sõidab ta sageli Albu maile appi ja külla venna perele. Oma peres on üles kasvanud kaks täiskasvanud tütar, kes mõlemad on lõpetanud kõrgkooli, üks Tartus, teine Tallinnas.

Pensionipõlve peab A. Ruse alates 24. maist 1993. a.

Endised kaastöötajad EPMÜ Loomakasvatuseinstituudist soovivad tervist ja jõudu! Pikaajalist koostööd meenutame tänutundega.

A. Born

LEMBIT PALM – 70

14. veebruaril k.a. tähistas oma 70. sünnipäeva kauaaegne Eesti Põllumajandusülikooli õppejõud ja teadur Lembit Palm. Juubilar on sündinud Harju maakonnas Saue vallas Sauevälja külas talupoja perekonnas.

Lembit Palmi koolitee algas kohalikus Jälgimäe Algkoolis ja jätkus 1941. aastal Keila Põllumajanduskoolis. 1947. aastal lõpetas juubilar Saku Maamõõdu Tehnikumi. Lühikest aega töötas Lembit Palm maakorraldajana Harjumaa TSNTK Põllumajandusosakonnas.

1947. a. sügisel jätkusid õpingud Tartu Riikliku Ülikooli Põllumajandusteaduskonnas. Peale agronoomikutse omandamist asus juubilar tööle Eesti Põllumajanduse Akadeemia geodeesia kateedri assistendina. Aja möödudes muutus mitu korda nii teaduskonna kui ka kateedri nimi, kuid juubilari töö eesmärk ja sisu säilisid kuni pensioniikka jõudmiseni.

Vahepeal, 1967. aastal, siirdus juubilar oma teadustöö intensiivistamise eesmärgil põhitöökohaga tööle NSVL TA Majandusmatemaatika Keskinstituudi Eesti Filiaali Tartus asuvasse maakasvatuse ökonoomika laboratooriumi. Siin valmis üsna pea ka juubilari kandidaadidissertatsioon teemal *Maa kui tootmisvahend ja tema optimeerimise küsimusi*, mille kaitsmise järel omistati dissertandile majandusteaduste kandidaadi teaduslik kraad.

1980. aastal, kui NSVL TA Majandusmatemaatika Keskinstituudi Eesti Filiaal ühendati ENSV TA Majandusinstituudiga, asus juubilar tööle põhikohaga selle instituudi maakasvatuse ökonoomika laborit juhtima. Samal ajal jätkus töö Eesti Põllumajanduse Akadeemia maakorralduse kateedris erinevate maakorralduslike distsipliinide õpetamisega maakorralduse eriala tudengitele.

Üle 40 aasta kestnud pedagoogitöö jooksul on juubilar käe alt käinud läbi enamus Eestis töötavatest maakorraldajatest-maamõõtjatest.

Mõned aastad enne oma põhikohalt pensioonile siirdumist töötas Lembit Palm Majandusinstituudi Keskkonnaökonomika sektoris, kus jätkus teadustöö juba varem alustatud valdkondades.

Jõudu ja jätkuvat tervist soovivad EPMÜ rektoraat ja kolleegid Maainseneriteaduskonna maamõõdu instituudist.

H. Elmet

ALEKSEI TORM – 70

Aleksei Torm sündis 16. veebruaril 1927 Vilo vallas talupidaja peres. Tema töömeheteel algas 8-aastaselt karjasena, 13-aastasena tuli hakata tegema talutöid. Samal ajal sai alguse ka juubilar haridustee. 1940. aastal lõpetas ta Petseri 7-klassilise kooli ning 1946. aastal Võru Keskkooli. Õpihimu viis loodus- ja tehnikahuvilise noormehe Tartu Riiklikku Ülikooli, mille metsateaduskonna ta lõpetas 1951. aastal metsatööstuse tehnoloogiainsenerina.

Aleksei Tormi esimeseks töökohaks (ja see on jäänud seni ainsaks) sai vastloodud Eesti Põllumajanduse Akadeemia autode ja traktorite kateeder, kus ta töötas assistendina (1951...1954), vanemõpetajana (1954...1965) ja dotsendina (1966...1992). Peaaegu kõik EPA lõpetanud mehhaanikainsenerid on autode ja traktorite teooriat ja arvutust õppinud Aleksei Tormi juures. Veel on ta EPA-s õpetanud autode ja traktorite ehitust ning masinate kasutamist.

Huvi teadustöö vastu ja vajadus tunnetada looduses ja masinais toimuvaid protsesse sügavamalt sundis end täiendama töö kõrvalt aspirantuuris Leningradi Põllumajanduse Instituudi autode ja traktorite kateedris. Esimesena EPA autode ja traktorite kateedri õppejõududest kaitses Aleksei Torm 1964. aastal väitekirja *Ratastraktori läbivuse ja veomaduste suurendamine suurhõõrdediferentsiaali kasutamisel*, mille järel talle omistati tehnikakandidaadi

teaduskraad. Järgnev teadustöö on olnud mahukas ja mitmekülgne. Lisaks läbivusele ja veomadustele on ta uurinud ratastraktori pööratavust suurhõõrdediferentsiaali kasutamisel, erimassi mõju traktori töökiirusele, auto ja traktori pidurdusdünaamikat, rataste dünaamilise inertsimomendi mõju pidurdusdünaamikale ning on koostanud originaalsed nomoprogrammid pidurdus- ja peatustekonna määramiseks.

Juubilar on otsinud võimalusi diiselmootorite käivitusomaduste parandamiseks külmal aastaajal. Sel eesmärgil on ta uurinud akupatareide tehnoosundit ja tehnohooldet olukorda, mootori käivituseelset soojendamist ja õli temperatuurivälja mootori karteris ning diiselmootori käivitamist inertsstarteriga. Pikka aega uuris Aleksei Torm traktorite töökindlust. Seejuures on katsete planeerimisel ja andmete töötlemisel ulatuslikult kasutatud matemaatilise statistika meetodeid.

Aleksei Torm on olnud nii õppe-, meetodilises kui teadustöös oma teaduskonnas üks teerajajaid ja eestvedajaid. Noore õppejõuna tuli tal ära teha suur töö uue õppeaine loengukonspekti koostamisel ja pideval täiendamisel, samuti õpetamise meetodika ja õppebaasi loomisel. Juubilaril initsiatiivil muretseti tensoaparatuur ning rajati traktorite katsetamise õppe- ja välilabor. Laboreid ja tensoaparatuuri kasutades valmisid nii juubilar kui mitme tema kolleegi väitekirjad.

Metoodilise ja teadustöö tulemusi on juubilar avaldanud mitmetes trükistes, millest on saanud oma teadmisi täiendada nii mehhaanikainsenerid kui ka üliõpilased.

Juubilar on oma loengutel, esinemistel ja kirjatöodes end väljendanud selgelt ja täpselt. Suurt tähelepanu on ta pööranud erialasele terminoloogiale. Terminoloogialane töö on olnud tihedalt seotud huviga paljude võõrkeelte vastu. Tähelepanuväärt on tema sihikindlus SI-süsteemi mõõtühikute juurutamisel nii õppe- kui teadustöös.

Aleksei Torm on olnud aktiivne ka ühiskondlikus elus. Ta on osalenud meetodikakomisjoni, ametiühingu, Teaduslik-tehnilise Ühingu ja paljude ekspertkomisjonide tegevuses.

Aleksei Torm on olnud tubli perekonnapea ja nüüd on ka hoolitsev vanaisa. Oma kätega on ta ehitanud mugava suvekodu ning on kujundanud seda suure loodusarmastusega.

Õnnitleme Aleksei Tormi juubeli puhul ja soovime tervist ning edu kõigi eesmärkide saavutamisel!

T. Sõõro

VOLDEMAR LAUR – 70

U. Tamm

Voldemar Laur on sündinud 17. veebruaril 1927 Võrumaal Säina vallas taluniku perekonnas. Tema haridustee algas Rõuge Algkoolis, mille lõpetas 1941.a. Aastatel 1941...1944 töötas kodutalus, seejärel õppis Väimela Põllumajandustehnikumis, mille lõpetas

1948. a. Samal aastal astus TRÜ Põllumajandusteaduskonda. Õpetatud agronoomi kutse sai Voldemar Laur EPA-st 1953. a.

Voldemar Lauri teadlaseteed algas 1953. a. TA Taimekasvatuse Instituudi Karja katsepunkti nooremteadurina. 1955. a. astus sama instituudi aspirantuuri, jätkates tööd Karja katsepunktis.

1962. a. määrati Voldemar Laur Karja näidissovhoosi direktoriks, kusjuures täita jäid ka katsejaama juhataja kohustused. Direktorina töötas ta kuni 1975. a.

EMVI Karja katsepunkti juhatajana töötas juubilar kuni 1980. aastani, mil see iseseisev üksus likvideeriti. Vanemteadurina jätkus tööd Karjas kuni 5. juulini 1993. a.

Teadlasena on Voldemar Laur uurinud põhjalikult lutserni. Lutserni uurimise esimesel etapil valmis 1961. a. kandidaadidissertatsioon teemal *Lutserni viljelemine Saaremaal ja Hiiu- maal*, mille ka edukalt kaitses. Voldemar Lauri edasine teadustöö käsitleb kollase lutserni uurimusi. tehtud töö põhjal vormistati Saaremaal kasvav kollane lutsern sordiks 'Saaremaa kohalik'. See oli esimene registreeritud võsundiline kollase lutserni sort NSV Liidus.

Kollase lutserni uurimise võttis Voldemar Laur kokku doktoridissertatsioonis teemal *Sirp-lutserni levik, bioloogia ja põllumajanduslik kasutamine Eestis*, mille eduka kaitsmise järel omistati talle 1984. a. põllumajandusdoktori kraad.

Voldemar Laur on teadusuurimusi trükitud avaldanud nii ajakirjades, brošüürides, teaduslike tööde kogumikes kui ka ajalehtedes.

Juubilar on printsiipaalne, täpne ja järjekindel kõikide küsimuste lahendamisel. Oma vaba aja sisustab ta lugemise või aiatööga.

Soovime juubilarile tervist ja jõudu.

BORIS REPPO – 60

Eesti Põllumajandusülikooli Põllumajandustehnika Instituudi juhataja professor Boris Reppo on sündinud 28. veebruaril 1937 Leningradi oblasti Tosno rajooni Rõndelevo külas. Sõda kandis soome rahvusest talupidaja perekonna kodukohast

Soome vabariiki, sealt Venemaa Kalinini oblastisse ja lõpuks Eestisse, Elva linna. Tulevane professor õppis Tartu IV keskkoolis ja arvati 1955. a. septembris EPA põllumajanduse mehhaniseerimise teaduskonna üliõpilaseks. Inseneridiplom anti talle 1960. a. suvel. Noil aegadel kehtinud õpitatemik soosis praktikate tegemist riigi idapoolsetel avarustel. Seda võimalust kasutasid ärkamad üliõpilased, sh. ka B. Reppo meeleldi. Kolm uudismaasuve Põhja-Kasahstanis andsid esimesed kogemused orienteerumiseks keerulises biotehnilises süsteemis: üliõpilane–inimene–loom–masin ja keskkond.

Järgnesid tööaastad koondise EPT Elva osakonnas, algul lukksepana, seejärel loomakasvatuse mehhaniseerimise insenerina ja remonditöökoja juhatajana. Alates 1965. a. töötab Boris Reppo EPA/EPMÜ tehnikateaduskonnas, aastail 1965...1966 elektrifitseerimiskateedri vaneminsenerina ja 1966...1970. a. assistendina elektrifitseerimiskateedris ning loomakasvatuse mehhaniseerimise kateedris. Õppejõu ametiga kaasnes tõhus teadustöö, mis sai 1970. a. kaante vahele pandud ja mis Kaunases Leedu Põllumajandusakadeemias tehnikakandidaadi kraadi vääriliseks tunnustati. Pealkirjaks oli *Karjalauda sügavrennist sõnniku eemaldamise skreepersedme uurimine*. Läbiuuritud masinavärk sai ka projekteeritud ja leidis pikaajalist kasutust mitmetes lehmafarmides. Aastatel 1970...1973 töötas Boris Reppo loomakasvatuse mehhaniseerimise kateedri vanemõpetajana ning kuni 1992. a. dotsendina. Kateedri (õppetooli) juhataja ametisse valiti B. Reppo 1979. a., professoriks 1992. a. Alates 1994. a. on professor Boris Reppo Põllumajandustehnika Instituudi juhataja ja tehnikateaduskonna prodekaan. Ta on õpetanud üliõpilastele loomapidamise mehhaniseerimist ja

VILVE PLOOM – 50

SILVI EILART

– 60

Tänavu 15.
märtsil tähistas
juubelit EPMÜ
Rohumaateaduse ja
botaanika instituudi
õppejõud Silvi
Eilart. Sündinud on

Silvi Jõgevamaal, taluperes, kus moodus ka tema isiksuse kujunemiseks nii oluline lapsepõlv.

Kooliaastad langesid keerulisele pärastsõja-ajale; perest saadeti isa kaugele ja külmale maale nagu väga paljudest töökatest ja tublidest eesti peredest. Lapsed kasvasid ema hoole all. Isa jõudis veel peale Stalini surma elusalt koju tagasi, kuid teda polnud enam kauaks. Neiuks sirgunud Silvi Pärn tuli Tartu Ülikooli bioloogiat õppima; edukat stuudiumi kinnitab 1960. a. omistatud bioloog-botaaniku diplom. Viiekümnendate teine pool, tuntud Hruštšovi-sula, andis Tartu tudengieluski uusi võimalusi, mida Silvi agarasti kasutas – esmajoones üliõpilaste teadustöös ja looduskaitseringis kaasa lüües. Ülikooli lõpetanud noor botaanik asus tööle ZBI botaanikasektoris, paari aasta pärast järgnes aspirantuur Tallinna Botaanikaiaia juures. Peale aspirantuuri tuli ta tööle EPA-sse, esialgu vanemteadurina ja assistendina maaviljeluse kateedris, hiljem assistendina ja vanemõpetajana rohumaaviljeluse kateedris, 1992. aastast dotsent, 1994. aastast EPMÜ rohumaateaduse ja botaanika instituudi lektor.

Käesoleval ajal on Silvi Eilart EPMÜ-s juhtiv botaanika õppejõud, kelle õpilased on edukalt diplomi-, võistlus- ja dissertatsioonitööd kaitstes moodustanud kindla ja väärrika õppejõudude noorema põlvkonna. Õnneks ei ole noorem põlvkond olnud nii tagasihoidlik ja enesekriitiline, et tekiks komplikatsioone oma eduka teadustöö dissertatsioonideks vormistamisel. Küll aga on juubilaril eruditsioon, põhjalikkus, täpsus ja nõudlikkus koos sügavalt inimliku ja delikaatse suhtumisega oma õpilastesse ning kolleegidesse kujundanud noortes lugupidava suhtumise nii taimeteadusse kui rohumaaviljelusse.

Soovime juubilarile jätkuvat edu nii botaanika, rakendusbotanika kui ka murude erikursuse õpetamisel ja noorte teadlaste ning praktiliste põllumeeste kasvatamisel.

M. Juul

Paarkümmend aastat tagasi räägiti tollases ELVI-s imestusega, et instituut võtab tööle kehakultuurilasi. Põhjuse sellise arvamuse tekkeks andis Vilve Kööbi – tollase Eesti parima naiskorvpalluri – asumine keemialaborisse vanemlaborandina tööle 1. septembril 1970. Tundus uskumatu, et nii Eesti kui ka NSVL koondise liige suudab paralleelselt sporditegemise ja lõputute võistlusreisidega lõpetada normaalsel viisil ülikooli nii raskel erialal kui seda on keemia.

Vilve Ploom sündis 1. veebruaril 1947 Tartus. Tema isa oli ehitusmeister, ema hoolitses kodus pere eest. Vilve oli pere neljas laps ja ainus tüdruk. Kooliteed alustas ta Tartu 10. 7-klassilises koolis, järgnes Tartu 8. Keskkool, mille hõbemedaliga

lõputunnistusele on lisatud lasteaedniku kutsetunnistus. Alates TÜ keemiaosakonna lõpetamisest orgaanilise keemia erialal kuni praeguse ajani on Vilve Ploom töötanud ühes ja samas asutuses; vahetunud on vaid ameti- ja osakonnanimetused, 1994. a. sai ELVI-st EPMÜ Loomakasvatusteaduste instituut, kuid tema tegevus on jäänud samaks – põllumajandusloomade ainevahetuse uurimisega seotud keemiku-analüütiku töö. Aastatega on Vilve Ploomist saanud tunnustatud spetsialist sel alal. Tema teadustöö on põhiliselt käsitletud lehmade varustatust D-vitamiini ja mineraalelementidega. Juubilaril on ilmunud paarkümmend teaduslikku artiklit. Paarkümmend aastat on Vilve Ploom täitnud instituudi mürkemikaalide ja väärismetallide vastutava hoidja suurt täpsust ja korrektsust nõudvaid kohustusi. Meie laboris juhendab ja vastutab ta töö eest meie kõige kaasaegsemal ja keerukamal analüsaatoril – aatomabsorptsioon-spektrofotomeetrial.

Vilve Ploom on mitmekülgselt huvide ja aktiivse eluhoiakuga ning tunneb huvi ka päeva-sündmuste vastu. Ta võtab aktiivselt osa Akadeemilise Keemia Seltsi ja Eesti Akadeemiliste Naiste Ühingu tööst, pole aga kuulunud ühtegi poliitilisse organisatsiooni.

Vaatamata pikaajasele töötamisele ühes ja samas asutuses ei ole juubilaril lahke, abivalmis ja rõõmus meel võimaldanud tal osaleda üheski

konfliktis. Olles harjunud samaaegselt mitut koormat kandma, on ta järgimistväärt andumuse ja süvenemisega pühendunud nüüd juba tudengitest laste kasvatamisele. Koos abikaasaga on Vilve Ploom loonud perele südamelähedase maakodu, kus saab olla kontaktis maaeluga ja nautida aiapidaja rõõme ja muresid. Nii poeg kui tütar on pärinud vanemate musikaalsuse. Selles peres võib sünnipäeval kuulda mitmehäälsel ja mitmesugustest pillidest saadatud tervituslaulu, millega meiegi mõttes ühineme.

K. Ling

SIIM MAASIKAMÄE – 50

15. veebruaril jõudis täismeheikka kauaaegne EPMÜ Maamõõdu Instituudi õppejõud ja teadur majanduskandidaat Siim Maasikamäe.

Siim Maasikamäe on sündinud Tallinnas 15. veebruaril 1947, lõpetanud 1965. a. Kehra

keskkooli ja 1970. a. EPA metsanduse ja maaparanduse teaduskonna maakorraldusinsenerina. Pärast EPA lõpetamist suunati ta tööle RPI *Eesti Põllumajandusprojekti*, kus ta töötas maakorraldusinsenerina. Aastatel 1972...1975 õppis EPA maakorralduse kateedri juures aspirantuuris, mille lõpetamise järel jäi tööle maakorralduse kateedrisse nooremteadurina, seejärel assistendina ja vanemteadurina. 1984. a. oli ta EPA teadusliku uurimistöõ sektori juhatajaks, seejärel aga uuesti õppejõud. 1986. a. kaitses Moskvas väitekirja teemal *Piimakarjakomplekside paigutamise ja nende söödabaasi organiseerimise meetoodika täiustamine (Eesti NSV näitel)* ja talle omistati majanduskandidaadi teaduskraad. Rahutu ja ettevõtliku vaimuga inimesena töötas ta aastail 1987...1988 EPA AJS-i labori juhatajana, kust naases maakorralduse kateedrisse täiskohaga õppejõuks. Seoses põllumajandusülikooli siseste struktuurimuutustega töötab ta alates 1994. a.-st Maamõõdu Instituudis.

Tal on tulnud õpetada mitmeid õppeaineid. Käesoleval ajal on ta instituudi üks kandvamaid õppejõude maakorralduslike ainete osas, õpetades maakorralduse põhikursust, planeerimismeetodeid maakorralduses, maainfosüsteeme, regionaalplaneerimist ja valla maakorraldust. Et ta töötab poole kohaga ka Ülenurme valla

maanõunikuna, on ta hästi kursis maakorralduse ja maareformi praktilise küljega. Teooriat ja praktikat hästi tundva spetsialistina on ta korduvalt esinenud maareformialastel konverentsidel ja seminaridel asjalike sõnavõttude ja ettepanekutega.

S. Maasikamäe on olnud kursusejuhendaja, on praegu maakorralduse eriala üliõpilaste menetluspraktika juhendaja, maakorralduste eriala magistratööde kaitsmise nõukogu liige. Ta on avaldanud metoodilisi juhendeid geodeesia ja arvutustehnika alalt, tema teadustööde temaatika